

«Нове німецьке кіно. У новій реальності»

З 24 до 27 листопада в київському кіно-театрі «Жовтень» пройшов фестиваль німецького кіно. Були показані фільми: призер Баварської кінопремії «Комедія Штазі» Леандера Гаусманна – романтична комедія на тлі історії про дисидентство та спецслужби у комуністичному східному Берліні доволу юнака, який веде подвійне життя контркультурного письменника та агента Міністерства державної безпеки (так званого Штазі). Драма «Велика свобода» Себастьяна Майзе – приз Канн і Бронзова премія Німецької кіноакадемії. У центрі – непроста доля чоловіка, який за звинуваченням у гомосексуальності потрапляє за ґрати, а з початком Другої світової опиняється в концтаборі. Ще один погляд на історію Німеччини – біографічна драма «Фальсифікатор» Мергі Перен. Заснована на реальних подіях 1942 року, вона розповідає про молодого єврея, який використовує свій талант підробки документів, щоб допомогти собі та іншим уникнути депортації. Комедія «Рабіє Курназ проти Джорджа Буша» – Срібний ведмідь «Берлінале» та Срібна премія Німецької кіноакадемії. Головна героїня – темпераментна туркеня з Бремена, яка опиняється в самісінькому центрі світової політики через прагнення звільнити свого сина з американської в'язниці. Це вже 28-й огляд кіно Німеччини. Фільми демонструвалися мовою оригіналу з українськими субтитрами. Фестиваль проводить Goethe-Institut в Україні. Покази пройшли в Одесі, Львові, Харкові, Чернівцях та Дніпрі.

Премію імені Ігоря Забеля вперше отримала українка

У рамках премії Ігоря Забеля, яку присуджують кожні два роки з 2008 року спільно з Товариством культури та теорії Ігоря Забеля, журі присудило три стипендії: Оксані Брюховецькій (Україна), Аліні Шербан (Румунія) та Антоніні Стебур (Білорусія). 2022 року вперше однією зі стипендіатів стала українка – Оксана Брюховецька – київська художниця, кураторка й авторка текстів про мистецтво. Вона отримала премію за видатний внесок у мистецьке та активістське життя в Україні та за її межами. У своїх кураторських проєктах вона торкається становища жінок у

пострадянських суспільствах, наголошуючи на необхідності відстоювати права жінок та інших уразливих груп. «Всі митці в Україні зараз працюють з темою війни. Кожен з нас відчуває у цьому внутрішню потребу. Це важко, але мистецтво може допомогти вилікувати травму», – зазначила вона. Головну нагороду отримала Бояна Пеїч з Белграда. Премію Ігоря Забеля за культуру та теорію присуджують за виняткові досягнення кураторам, історикам мистецтва, теоретикам, письменникам і критикам, чия робота підтримує, розвиває або досліджує сферу візуального мистецтва та культури Центральної, Східної та Південно-Східної Європи. Ініціаторами премії є ERSTE Foundation з Відня¹.

Центр Довженка відстоює закон

28 листопада у Господарському суді міста Києва (вул. Богдана Хмельницького 44-б) відбулося перше підготовче засідання цього суду з приводу позову Національного центру Олександра Довженка до Держкіно. ЦД за підтримки кіноспільноти вимагає визнати незаконним і скасувати наказ # 100 про його «реорганізацію». Представники Олени Гончарук (яку Держкіно усунуло з посади в. о. директора) подали заяву про залучення її до справи у якості третьої особи. Олена Гончарук підтримує позов, і її участь має посилити позицію Довженко-Центру. Представник Держкіно мав зауваження щодо її залучення і взяв час на вивчення цього питання. Враховуючи це, суддя перенесла засідання на 20 грудня. Під судом пройшла акція на підтримку Центру. Учасники прийшли з плакатами з фото Олександра Довженка, Дзиги Вертова, Сергія Параджанова й Івана Миколайчука та масками з образом Олександра Довженка. 20 грудня Держкіно повідомило про заміну адвоката – і суддя дала йому місяць на ознайомлення зі справою. Тактика Держкіно – затягування процесу. 6 лютого відбувся оголошений ним по суті незаконний конкурс на посаду генерального директора Довженко-Центру, який знову виграла Олена Гончарук. Проте через принципові пункти контракту, що стосуються майбутнього функціонування установи, його не

було підписано. Також 21 лютого відбулося вже 4 підготовче засідання з приводу позову Довженко-Центру проти Держкіно; засідання перенесли на 7 березня.

«У пошуках Сквороди»

Сергій Лисенко показав фільм «У пошуках Сквороди» за власним сценарієм. Ця документальна (з ігровими елементами) стрічка знімалася у перервах між повітряними тривогами й монтувалася в інтервалах між блекаутами. Попри темряву, дискомфорт і загальну драматичність нашого часу, люди прийшли, аби дізнатись щось нове про філософа, який жив 300 років тому. Стрічку показали на каналі «Суспільне Культура» 18 грудня. Після телепрем'єри картина з'явиться на YouTube та інших платформах².

В університеті штату Пенсильванія вивчатимуть фільм про Василя Стуса

Художній фільм «Заборонений» режисера Романа Бровка включено в освітній курс про українську ідентичність та розбудову української культури Університету штату Пенсильванія (Penn State University, USA). Курс сприятиме популяризації української культури загалом та українського кінематографу зокрема. «Заборонений» розповідає про боротьбу українських дисидентів кінця 60-х–поч. 1980-х років з московською владою, а також про життя поета-шістдесятника, правозахисника, Героя України – Василя Стуса.

У листопаді НАБУ/САП завершили ряд розслідувань

Серед іншого, до суду направили документи по п'ятьох обвинувачених у заподіянні 67,7 млн грн збитків «Укртелефілму»³.

Сценарист про фільм «Червоний-2. Без лінії фронту»

«Зйомки фільму "Червоний-2. Без лінії фронту" були поставлені на паузу в 2018 році. Відзняли більше двох третин матеріалу, і сталося так, що треба було міняти режисера. Ніхто ні з ким не посварився. Це були внутрішні проблеми продакшену: режисер Заза Буадзе мусив іти на інші проєкти і просто передав "Червоного-2" Тарасу Ткаченку. Бо шукали, хто би

¹ Пустовіт Валерія. 22.11.22. <https://svidomi.in.ua/page/ukrainka-vpershe-stalastypendiatkoiu-kulturnoi-premii-imeni-ihoria-zabelia>

² <https://www.facebook.com/serge.a.lysenko>

³ 12.12. 22. Джерело: <https://censor.net/ua/b3386431>